

[65]

Sardar Patel University**M. A. Examination IIIrd Semester (CBCS) Sanskrit****Monday Date: 24/10/2016 Time: 02.00 p.m. to 05.00 p.m.****PA03ESAN03: Sahityashastra: Dhvanyaloka of Anandavardhana (Uddyot-1) & Vakroktijivitam of Kuntak (Unmesh-1)****Total Marks: 70****(૧૦)****પ્ર-૧ બહુવિકલ્પીય પ્રશ્નો:**

૧. આનંદવર્ધનની કૃતિ નથી-

(A) અર્જુનચરિત

(B) દેવીશતક

(C) શૃંગારશતક

(D) વિષમભાષાલીલા

૨. ધ્વન્યાલોકના પ્રથમ ઉદ્યોતની પ્રથમ કારિકાનો છંદ છે-

(A) ઉપજાતિ

(B) મન્દાકાન્તા

(C) આર્યા

(D) અનુષ્ટુપ

૩. ધ્વન્યાલોકના પ્રથમ ઉદ્યોતમાં કેટલી કારિકાઓ છે ?

(A) ૨૨

(B) ૧૮

(C) ૧૭

(D) ૧૯

૪. અભાવવાદીઓ ધ્વનિના વિરોધમાં કેટલા વિકલ્પો રજૂ કરે છે ?

(A) ત્રણ

(B) પાંચ

(C) સાત

(D) ચાર

૫. અનુરાગવતી સન્ધ્યા.. . . આ શ્લોક આનંદવર્ધન કયા અલંકારના ઉદાહરણ તરીકે આપે છે ?

(A) સમાસોક્તિ

(B) આલેપ

(C) અપલ્પુતિ

(D) પર્યાયોક્ત

૬. વક્રોક્તિજીવિતનો કયો ઉન્મેષ અપૂર્ણ છે ?

(A) પ્રથમ

(B) દ્વિતીય

(C) તૃતીય

(D) ચતુર્થ

૭. કુન્તકના સિદ્ધાન્તનું ખંડન કરે છે-

(A) વિશ્વનાથ

(B) મહિમભટ્ટ

(C) અભિનવગુપ્ત

(D) ક્ષેમેન્દ્ર

૮. કુન્તક વક્રોક્તિજીવિતની પ્રથમકારિકામાં _____ ની સ્તુતિ કરે છે.

(A) સરસ્વતી

(B) શિવ

(C) વિષ્ણુ

(D) ગણેશ

૯. રામોઽસ્મિ સર્વ સહે। _____ વક્તાનું ઉદાહરણ છે.

(A) વાક્યપૂર્વાર્ધ

(B) શબ્દ

(C) અર્થ

(D) પદપૂર્વાર્ધ

૧૦. કુન્તકાનુસાર ગુણ છે-

(A) સમતા

(B) સમાધિ

(C) લાવણ્ય

(D) શ્લેષ

પ્ર- ૨ “ધ્વનિસિદ્ધાન્ત ભારતીય સાહિત્યશાસ્ત્રનો અપૂર્વ સિદ્ધાન્ત છે”- ચર્ચા કરો. (૧૫)

અથવા

પ્ર-૨ ધ્વન્યાલોકના દ્વિકર્તૃત્વની સમસ્યા ચર્ચો. (૧૫)

પ્ર- ૩ (અ) ગમે તે એક કારિકા સાનુવાદ સમજાવો: (૦૫)

૧. સરસ્વતી સ્વાદુ તદર્થવસ્તુ નિઃષ્યન્દમાના મહતાં કવીનામ્।
આલોકસામાન્યમભિવ્યનક્તિ પરિસ્ફુરન્તં પ્રતિભાવિશેષમ્।।
૨. યથા પદાર્થદ્વારેણ વાક્યાર્થઃ સમ્પ્રતીયતે।
વાચ્યાર્થપૂર્વિકા તદ્વત્ પ્રતિપત્તસ્ય વસ્તુનઃ।।

પ્ર- ૩ (બ) ગમે તે એક વિશે વિસ્તૃત નોંધ લખો: (૧૦)

૧. ભાક્તમત અને આનંદવર્ધને કરેલું તેનું ખંડન.
૨. વાચ્યાર્થ અને વ્યંગ્યાર્થ વચ્ચેની ભિન્નતા.

પ્ર- ૪ કુન્તકના કાવ્યલક્ષણની સમીક્ષા કરો. (૧૫)

અથવા

પ્ર-૪ વક્રોક્તિનું સ્વરૂપ સમજાવી તેનાં પ્રભેદો સોદાહરણ સમજાવો. (૧૫)

પ્ર- ૫ (અ) ગમે તે એક કારિકા સાનુવાદ સમજાવો: (૦૫)

૧. ધર્માદિસાધનોપાયઃ સુકુમારક્રમોદિતઃ।
કાવ્યબન્ધોઽભિજાતાનાં હૃદયાહ્લાદકારકઃ।।
૨. અત્રારોચકિનઃ કેચિચ્છાયાવૈચિત્ર્યરંજકે।
વિદગ્ધનેપથ્યવિધૌ ભુજન્ના એવ સાદરાઃ।।

પ્ર- ૫ (બ) ગમે તે એક વિશે વિસ્તૃત નોંધ લખો: (૧૦)

૧. સ્વભાવોક્તિના અલંકારત્વ વિશે કુન્તકનો દૃષ્ટિકોણ.
૨. સુકુમારમાર્ગ.

* * *